

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

София, 14.07.2005 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Неделчо Беров

Членове: Стефанка Стоянова
Маргарита Златарева
Васил Гоцев
Людмил Нейков
Румен Янков
Живан Белчев

Лазар Груев
Мария Павлова
Емилия Друмева
Владислав Славов
Евгени Танчев

при участието на секретар-протоколита Гергана Иванова разгледа в закрито заседание на 14.07.2005г. конституционно дело № 7/2005 г., докладвано от съдията Лазар Груев.

Производство по чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията във фазата по допустимостта съгласно чл. 19, ал. 1 от ЗКС.

Делото е образувано на 17.06.2005 г. по искане на пленума на Върховния касационен съд (ВКС) за тълкуване на чл. 153 и чл. 158, т. 3 от Конституцията относно следните питання:

1. Ще представлява ли промяна във формата на държавно управление приемането на конституционна разпоредба, с която да се прогласи, че съдилищата в Република България са основен носител на съдебната власт и единствени осъществяват държавно правосъдие.

2. Ще представлява ли промяна във формата на държавно управление приемането на конституционна разпоредба, с която се реструктурира прокуратурата и се определя, че правомощията ѝ в рамките на съдебната власт са свързани само с поддържане на обвинението пред съда.
3. Представлява ли промяна във формата на държавно управление, ако се запише в Конституцията, че следствието се реструктурира като участва в разследването, изпълнявайки функциите на съдии по разследването.
4. Ще представлява ли промяна във формата на държавно управление, ако в Конституцията се предвиди, че прокуратурата, следствието и МВР осъществяват единна държавна политика в борбата с престъпността и дейността им в тази насока се наблюдава от Народното събрание.
5. Ще представлява ли промяна във формата на държавно управление, ако в Конституцията се извърши промяна в структурата и начина на избиране на Висшия съдебен съвет, като се предвиди професионалната квота да включва като членове по право председателите на ВКС, ВАС, ръководителя на прокуратурата, поддържаща обвинения пред съда, както и ръководителя на съдиите по разследването следователи. Останалата част от професионалната квота да се избира с мнозинство от две трети от всички съдии. Парламентарната квота също да се избира с мнозинство от две трети.

В молба от ВКС, постъпила в Конституционния съд (КС) на 08.07.2005 г., се уточнява, че "обект на питането е разпоредбата на чл.

158, т. 3 и по-точно съдържащото се в нея понятие "форма на държавно управление", свързана с приложението на чл. 153".

В искането е изтъкнато, че "всяка конституционна промяна, за която има съмнение, че може да е относима към промяна на формата на държавно управление, може да бъде предмет на самостоятелно тълкувателно питане".

Искането е допустимо.

Тълкуването, което КС прави на основание чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията се отнася до всеобхватно изясняване на възможни юридически проблеми, които съществуват или които ще възникнат и по чиито точен смисъл се спори (определение № 2 по к.д. № 5/ 2005 г.). Възможните различни становища сочат на неяснота относно отделни аспекти от съдържанието на посочените конституционни разпоредби във връзка с поставените конкретни тълкувателни питання, особено що се отнася до съотнасянето помежду им, което от своя страна обуславя необходимостта от тълкуването им.

Налице е и обоснована в искането необходимост от решаването на определен правен проблем, свързан с възможното противоречиво прилагане на тези разпоредби, чрез даване на задължително тълкуване.

Целите, които биха се постигнали с тълкуването и посочения правен проблем са обстоятелства обосноваващи правния интерес от тълкуване.

Разпоредбата на чл. 158, т. 3 от Конституцията в частта ѝ "промени във формата на държавно устройство и на държавно управление" и на чл. 153 са били тълкувани от КС с решение № 3/2003 г. и решение № 3/2004 г. Предметът на тълкуване по тях обаче съдържа различни акценти и нюанси от тези по настоящото дело. КС е имал нееднократно възможността да се произнесе, че е допустимо да се иска ново тълкуване

на същите разпоредби, по повод на други, различни тълкувателни питання.

Искането е направено от субект, който е оправомощен да сезира КС съгласно чл. 150, ал. 1 от Конституцията и има за предмет задължително тълкуване на конституционни разпоредби, което е правомощие на КС по чл. 149, ал. 1 т. 1 от основния закон.

По поставените въпроси е изразено становище в искането и допълнителното писмо на ВКС. От формална гледна точка искането отговаря на изискванията на чл. 17, ал. 1 от Закона за Конституционния съд (ЗКС).

Предвид предмета на искането ВКС, на основание чл. 18, ал. 2, т. 3 от Правилника за организацията и дейността на Конституционния съд, прави предложение за конституиране на заинтересовани страни.

С оглед изложените съображения и на основание чл. 19, ал. 1 ЗКС, Конституционният съд:

ОПРЕДЕЛИ

ДОПУСКА за разглеждане по същество искането на Върховния касационен съд за даване на задължително тълкуване на чл. 158, т. 3 относно понятието "форма на държавно управление", свързана с приложението на чл. 153 от Конституцията, относно следните питання:

1. Ще представлява ли промяна във формата на държавно управление приемането на конституционна разпоредба, с която да се прогласи, че съдилищата в Република България са основен носител на съдебната власт и единствени осъществяват държавно правосъдие.
2. Ще представлява ли промяна във формата на държавно управление приемането на конституционна разпоредба, с която се реструктурира прокуратурата и се определя, че

правомощията и в рамките на съдебната власт са свързани само с поддържане на обвинението пред съда.

3. Ще представлява ли промяна във формата на държавно управление, ако се запише в Конституцията, че следствието се реструктурира като участва в разследването, изпълнявайки функциите на съдии по разследването.
4. Ще представлява ли промяна във формата на държавно управление, ако в Конституцията се предвиди, че прокуратурата, следствието и МВР осъществяват единна държавна политика в борбата с престъпността и дейността им в тази насока се наблюдава от Народното събрание.
5. Ще представлява ли промяна във формата на държавно управление, ако в Конституцията се извърши промяна в структурата и начина на избиране на Висшия съдебен съвет, като се предвиди професионалната квота да включва като членове по право председателите на ВКС, ВАС, ръководителя на прокуратурата, поддържаща обвинения пред съда, както и ръководителя на съдиите по разследването следователи. Останалата част от професионалната квота да се избира с мнозинство от две трети от всички съдии. Парламентарната квота също да се избира с мнозинство от две трети.

КОНСТИТУИРА като заинтересовани страни по делото Народното събрание, президента на Републиката, Министерския съвет, министъра на правосъдието, министъра на вътрешните работи, Висшия съдебен съвет, Върховния административен съд, главния прокурор, Националната следствена служба, Съюза на юристите в България, Съюза на съдиите в България, Асоциацията на прокурорите в България, Националното сдружение на българските прокурори, Камарата на следователите и Висшия адвокатски съвет.

Преписи от искането и настоящото определение да се изпратят на заинтересованите страни като им се съобщи, че в 14-дневен срок от уведомяването им могат да изразят писмени становища.

Препис от определението да се изпрати и на вносителя на искането, който в същия срок може да изложи допълнителни съображения.

Председател: НеделчоУБеронов